

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19151

Tarih : 27.07.2026

10/4437

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ankara başta olmak üzere Türkiye'nin çeşitli illerindeki sanayi işletmelerinde son yıllarda hızla artan yabancı işçi istihdamının, iş gücü piyasası, çalışma yaşamı ve işçi hakları üzerindeki etkilerinin araştırılması; özellikle Nepal başta olmak üzere Hindistan, Somali, Afganistan, Suriye, Pakistan, Mısır gibi çeşitli ülkelerden getirilen işçilerin işe alım süreçleri, aracı şirketlerin faaliyetleri, çalışma ve barınma koşulları, ücretlendirme uygulamaları, çalışma izinleri, olası hak ihlalleri, insan ticareti ve zorla çalıştırma riskleri ile bu uygulamaların yerli işçiler üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin bütün yönleriyle incelenmesi; gerekli yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 27.07.2026

Meral DANIS BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Son yıllarda Türkiye'de özellikle sanayi sektöründe yabancı işçi istihdamında önemli bir artış yaşanmaktadır. Başta Ankara ve çevre iller olmak üzere birçok organize sanayi bölgesinde Nepal, Hindistan, Somali, Afganistan, Suriye, Pakistan, Mısır ve diğer çeşitli Asya ülkelerinden getirilen işçilerin tekstil, metal, inşaat, gıda ve maden sektörlerinde yoğun olarak çalıştırıldığı görülmektedir.

Kamuoyuna yansıyan bilgiler, bu işçilerin önemli bir bölümünün özel istihdam büroları ve uluslararası aracılık şirketleri üzerinden Türkiye'ye getirildiğini ortaya koymaktadır. Bazı şirketlerin hem işçilerin gönderildiği ülkede hem de Türkiye'de faaliyet göstererek işe alım sürecinin her iki tarafında da ekonomik kazanç sağladığı; bu durumun ise hesap verebilirlik ve hukuki sorumluluk açısından ciddi sorunlar doğurabileceği yönünde iddialar bulunmaktadır.

Basına ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına yansıyan iddialar arasında;

- İşçilerin Türkiye'ye gelebilmek için yüksek miktarlarda borçlandırıldığı,
- Aracı kurumlara ciddi hizmet bedelleri ödediği,
- İşe başladıktan sonra pasaportlarına el konulduğu,
- Günlük 12-14 saate varan çalışma sürelerinin uygulandığı,
- Fazla mesailerin karşılığının tam olarak ödenmediği,
- Kalabalık ve yetersiz barınma koşullarında yaşamak zorunda bırakıldıkları,
- İş sözleşmelerinde işçilerin haklarını sınırlandırabilecek hükümler bulunduğu,
- Bazı işçilerin fiilen asgari ücretin altında gelir elde ettiği,
- Hak arama yollarına erişimde güçlük yaşadığı yönünde ciddi iddialar yer almaktadır.

Bu iddiaların doğruluğu halinde yalnızca yabancı işçilerin temel çalışma hakları değil, aynı zamanda Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ulusal iş hukuku bakımından da önemli sorunlar ortaya çıkmaktadır.

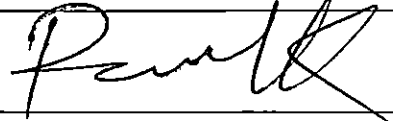
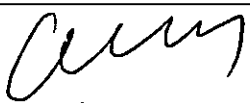
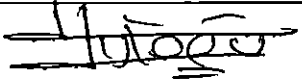
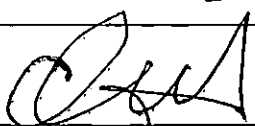
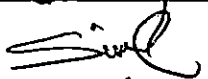
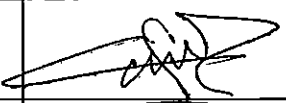
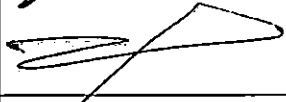
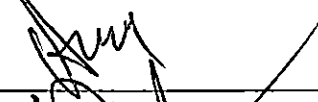
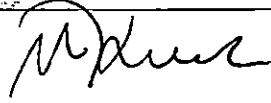
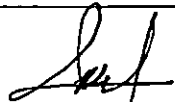
Diğer taraftan birçok fabrikada çalışan yerli işçiler arasında yabancı işçilerin düşük ücret politikalarının aracı haline getirildiği, bunun ücretleri baskıladığı, işten çıkarmaları kolaylaştırdığı ve işçiler arasında gerilim yarattığı yönünde yaygın bir kanaat olduğu görülmektedir. Oysa emek piyasasında yaşanan sorunların kaynağının göçmen işçiler değil, denetimsizlik, kayıt dışılık ve emek maliyetlerini düşürmeye yönelik uygulamalar olup olmadığı bilimsel ve nesnel biçimde araştırılmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından özel istihdam bürolarının faaliyetlerinin yeterince denetlenip denetlenmediği, yabancı işçilerin çalışma izinleri ile fiili çalışma koşulları arasında uyum bulunup bulunmadığı, iş müfettişlerinin bu işyerlerinde etkin denetim yapıp yapmadığı, yabancı işçilerin sosyal güvenlik, ücret, fazla mesai ve barınma haklarının korunup korunmadığı da kamu yararı açısından açıklığa kavuşturulması gereken hususlar arasındadır.

Bu kapsamda;

- Yabancı işçi tedarik zincirinin nasıl işlediğinin,
- Aracı şirketlerin faaliyetlerinin hukuka uygunluğunun,
- Çalışma izinleri ve özel istihdam bürolarının uygulamalarının,
- İşçilerin çalışma ve yaşam koşullarının,
- Olası insan ticareti, zorla çalıştırma ve borçlandırma mekanizmalarının,
- Yerli işçiler üzerindeki ücret ve istihdam etkilerinin,
- Kamu kurumlarının denetim kapasitesinin TBMM tarafından kapsamlı biçimde araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün ilgili hükümleri uyarınca Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	